

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő: **id. SZILBER JÁNOS.**

Társszerkesztő: **RÁSONYI PAPP MIKLÓS.**

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket jutányos árákért vesz fel a kiadóhivatal.

Humanizmus.

A természet még mint egy életét boldog és munkás filozófiai elvek szerint beosztó aggastyán, derüs képet mutat, de haj, a deres fűrtök költészete, már csak a multak költészetét dicsérik, a mely után következik az elmulás, az örökkévalóságba vagy a nihilbe való átmenet. A sárga lombokon átszűrődő napsugár már nem a tavasznak reményt adó meleget rejtegeti, a tavasz elmult, vége van a nyárnak is és most már csak az említett évszakok tapasztalatai vannak meg. Mint az öreg ember, akiben már csak az életére való visszaemlékezések tartják az e földhöz való ragaszkodást és a ki háborzongatással gondol a bekövetkezendő évekre, a mikor vége lesz mindennek, vége az ideáloknak, melyekért ifjúságában rajongott, vége a küzdelmeknek, a melyek az ideálok megvalósításáért folytak és vége a nyugodalmas aggkornak, a mikor minden szenvedély lecsillapult.

A nagy természet is így van ősz táján, éppen így. A hulló levelek nem emlékeztetnek egyébre, mint a bekövetkező megsemmisülésre, az a derüs és nyugalmas érzéseket kicsaló gyenge

napsugár mintegy reflexe az elmult időszakok majd éltető, majd perzselő napsugárjainak. Azután volt — nincs... Mindennek vége, a természet felveszi az utolsó kenetet és reáborul a fehér lepel.

Ezeket a szinte szentimentális érzéseket a melyektől a mai kor embere távol van, minden művészi eszköz nélkül kicsiholja belőlünk az a hangulat, a mely végig vonul mostanság a természet egész vonalán. Egymás képéről olvassuk le, hogy ezeket az időszerű gondolatokat, úgy érezzük, hogy mindegyikünk, mint a természet gyermekei, fájljuk annak elmulását.

Amde ezzel a fájdalmas érzéssel a jobb emberek szívébe beköltözik egy másik érzés is, a melyik sokkal intenzívebb mint az, amelyet a természet felé hajló szemlélődés fakasztott.

A jobb ember, a ki tudja azt, hogy mi emberek mind egy isten kép-mására alkottunk, Logy szegény és gazdag, egészséges és nyomorék, gróf és paraszt egy és ugyanazon anyagból van gyurva, hogy továbbá ami gyarló és a történeti haladás folytán kialakult gazdasági rendszerünk oka, hogy olyan éles és majdnem áthidalhatatlan a

különbség társadalmi osztály és emberek között.

A ki mélyebben belát az emberi cselekvények szövevényes műhelyébe, a ki a bünt kéri legjámborabb maszk alól is, aki tudja, hogy mennyi méltatlan boldogul itt e földön és mennyi jóra való derék egzisztencia pusztul el a folytonos kenyérért való keserves küzdelemben, aki egyszóval az emberek egyenlőségét valija és annak éppen ellenkezőjét látja, annak szükségképpen kell, hogy összeszoruljon a szíve, rágondolván a bekövetkező tételre és annak, a szegény emberre nézve, minden borzalmára.

Emberek vagyunk, gyarló halandók, az egyik ma, a másik holnap költözik el. Ráutalva vagyunk az egymás létére és az utolsó utcáseprő is csak olyan nélkülözhetetlen szörve a mi társadalmi berendezkedésünknek, a mi életünk könnyebbülésének és lendületének, mint akár a fiskális. Miért hát kell, majd annak dideregni a hidegtől, neki feleségestől és gyermekestől, holott eleget gondolt ő is arra, hogy becsülettel keresse meg a mindennapi kenyeret, dolgozván érte körme szakadtáig?

Ezek a kérdések foglalkoztatták

A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRCZAJA.

Hajnal.

Irta: Erdős Renée.

Aludni, aludni!

Kábitó, nehéz illat, ami megülte az agyát, fogva tartotta; tompa mozdulatlanságában oda kötötte a pamlaghoz és nem engedte, hogy felnyissa a szemeit.

Nem aludt és nem volt ébren, de azért tisztán hallotta, hogy valahol kules fordul a zárban, aztán halkán, óvatosan puha léptekkel végig siet a folyosón.

Aludni, aludni!

A szoba homályos volt, a gyertya tövig égett; kicsi hunyókáló lángja lomhán nyaldosta a tartó kerületét, a vésett cizárdákat.

A gyertya, a gyertya — gondolta — kiégett és mindjárt egészen sötét lesz. Le kellene feküdni.

A nyitott ágy érintetelen, sima fehérségében ott pompázott csukott szemei előtt és hirtelen, csologatta.

— Megyek — gondolta és nem mozdult. Ugy érezte halálos vétek megszakítani ezt a boldogító, édes önkívületet, melybe csak elvétve cikázott fel néha egy egy tudatos hangulat érzés.

— Isten vele — susogta magában megismételve a rövid kis bucsuzást. — Isten vele! Közöntöm a csillagokat oda kün. Áldom... áldom.

— Bolondság — nevetett később — hiszen már elment — le kel feküdni.

De úgy érezte, hogy álmos.

Felült. Arczából a haját kisimitotta és körülnézett. A gyertya utolsó lobbanásánál különös dolgot vett észre a padlón és attól megijedt. Nem tudta, mi lehet. Szerette volna megnézni, de nem mert a sötétben feléje közelíteni. Bolond, gyermekes félelem gyermekes félelem vett erőt rajta és tanakodott, hogy mit tegyen. Am ekkor vette észre, hogy a csukott ablak táblákon keresztül sajátságos kékes fény szűrődik be hozzá.

— Mi lehet ez? Holdvilág nem! No lám észre sem vettem. Ki fogom nyitni az ablakot.

Fölkelt és az ablakhoz ment, hogy felnyissa. De rögtön ámulva tántorodott vissza,

Mi ez? talán csak képzelődöm. Nincsenek csillagok és az ég rózsaszínű, a felhők fehérek... A felhők! És fényesek is! Mitől? De mitől?

Mem mert hinni a virradatban. Inkább azt gondolta, valami idegen és különös ég alá jutott egyszerre, a melynek a színe más, a felhői mások.

— Hátha felnyitnám az ablakot? Levegőt akarok érezni. Sok levegőt! Hűvöset, élelet! A fejem?

A lecsapódó hajnali lég valósággal elszédítette. Odaborult az ablakfára és átadta fejét a könnyű szélnek, a mi a közeli jegegyék erős átható illatát sodorta feléje. Azt hitte álmodik; még mindig egy csodaszép és forró varázslat alatt áll, mely minden dolgot más színben mutat meg előtte. Egyszerre édes madárhang üti meg a fülét.

Összerezent.

— Teremtő Isten! Csodák ezek! Csodák! Miért hogy ezt teszed velem? Mivel érdemeltem meg? Miért vagy ilyen jó! — Sohasem tudta, hogy madárfészkek vannak a szomszédkert fáján. Most ők közeledtek hozzá nagy, dalos szóval. Olyan hálás volt érte! A szemeibe könnyek lopódtak. Imádkozott. Ugy érezte, sohasem volt még ilyen jó, mint e percben, a mikor bágyadt szempillákkal, egy álmatlan éj után megnyitja lelkét egy madárcsalád énekére.

Soha még ilyen forró nem volt, soha hálaadás ily benső, soha áhitat ilyen őszinte. Tulajdonképpen nem kért és nem köszönt semmit. Sőt lett volna egy kis rejtegetni valója is. De erről megfeledkezett. Csak mikor elfordult az ablaktól ütődik meg kissé. Hirtelen észrebe jutott az a különös tárgy, a mit az imént a padlón látott. Most kereste

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. —

Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor. 4 kapható. — Figyeljük, hogy minden üveg alanti cizéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár BASEL (Svájc.)

időtlen-idők óta minden nemzetnek fiait, a humanistákat és ennek a felfogásnak köszönhetik jóformán az európai civilizált népek felszabadulásukat.

Ma, midőn kétszeresen izgatottabb ez a probléma, mint valaha, ma a mikor a szegénysorsu nép nem veszi isteni rendelkezésnek azt, hogy neki koplalni kell, míg más henylő a javakban daskál, bizony most jóval kiáltóbban és talán félelmetesebben hangzik a kenyeret követelő tömeg kívánsága. Ehhez járul még az idei drágaság és a jövőért aggódó humanisták feladata, hogy a sopánkodás politikája helyett a tettek színterére lépjenek és adjanak olyan egészséges gondolatnak indítékot, a melynek gyakorlati kivitele ha egészen nem is, de legalább részben szüntesse meg a kenyérgondot, a mely egy nagyszabású társadalmi akció híján ki tudja milyen veszedelmes méretet ölthet majd.

A kiből egy embertársai élete és jólétéért igazán hevülő szív lakozik, a ki átérzi a nyomor és nélkülözés minden fázisát, az tudni fogja azt is, hogy humánus kötelességen nem lehet, értem egyesgyedül a tények felismerését és a tényekfeletti okoskodást, hanem igenis módot kell nyújtani arra, hogy enyhüljenek az embertársak gondjai és kétségbeesett vergődései.

Ezt az enyhülést pedig létrehozhatja a hatalmas és a nemzet rétegét átjáró akció. Olyan humánus mozgalom, a mely magába öleli első sorban a nemzet vagyonos osztályát, másodsorban a középosztályt. Mert tétlenül nem nézhetjük testvéreink, magyar véreink kinlódását. Itt tenni kell és nem jajveszékelné. A kinek a gondviselés adott annyit, hogy abból busásan félreterehet, az járuljon nagyobb összeggel, a kinek gyöngébben jutott, az járuljon szerényebben, de okvetlenül tegyen a szegénysorsuak érdekében. Ezt követeli a humanizmus, az emberi jog és a gyomor.

Ha mi magunk nem teszünk felebarátaink érdekében lépéseket, ha mi

magunk hagyjuk úgy elcsenevészesedni vagy elpusztulni azt a népelemet, a mely kérges tenyerével szükséges, bár alantas munkát is végez, akkor milyen véleményel legyen a szegénysorsu magyar nép a saját gazdajával szemben. Kell-e csodálkozni, hogy könnyen hitelt ad a magyar lelketlen szocialista izgatónak, a mikor az a munkaadót vérszopó pióczának nevezi?

Itt tenni kell, ha nem is az alimizsna érdekében, a mely gögössé teszi azt a ki ad és önértelenné azt, a ki veszi, hanem tenni kell igenis a magunk érdekében, a nemzeti fajfenntartás és a humanizmus érdekében.

Sztrájkjog.

A munkaadók állandó veszedelme: a sztrájk napjainkban nagyon gyakorivá vált. A sztrájkok napirendre kerülésével az érdekeltek szervezetei, iparkamarák, ipartestületek, az Országos Iparegyesület stb. törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket sürgettek a kormánynál a sztrájkok tárgyában. Egy idő óta a sajtóban, mindenféle alakban tartotta magát az a hír, hogy a kereskedelmi miniszteriumban készül a sztrájktörvény tervezete.

E helyett a miniszterelnök mint belügyminiszter és kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki a közigazgatási hatóságokhoz, melyben a sztrájkokkal szemben követendő magatartás iránt adnak utasítást a törvényhatóságoknak s iparhatóságoknak. Tisza István gróf belügyminiszteri rendelete kijelenti, hogy az ipartörvény, amidőn érvénytelennek mondja a munka feltételeinek megváltoztatására irányuló összebeszéléseket, ezzel nem kívánja a tömeges munkabeszüntetést, tehát a sztrájkot eltiltani — holott az iparhatóságok a törvény e világos rendelkezését eddig legnagyobb részt így magyarázták — hanem csak azt az elvet akarja kifejezésre juttatni, hogy a munkabeszüntetés minden egyes mun-

kás szabad elhatározásának a kifolyása legyen. Ha tehát minden egyes munkás szabad elhatározásból szünteti be a munkát tömegesen, azaz sztrájkol, ezt az ipartörvény említett rendelkezése ellenére jogos cselekedetnek minősíti a miniszterelnök rendelete. Közelebbről határozza meg a sztrájk megengedtségének feltételeit a kereskedelemügyi miniszter rendelete, mely szerint a munkásoknak jogában áll a munkaszerződés feltételeinek betartása mellett, tehát a felmondási határidő eltelte után, a munkát tömegesen beszüntetni. Mindkét sztrájkrendelet csak azt követeli a munkástól, hogy a szerződésben elvállalt kötelességeknek tegyen eleget. Pedig a munkások nemcsak akkor károsítják meg, esetleg teszik tönkre munkaadójukat, ha a szerződésileg elvállalt munka elvégzése után tagadják meg egyszerre a munkát, hanem épp oly mértékben ártanak az iparosnak, ha a tömeges összebeszéléssel való munkabeszüntetést bármikor jogosan használhatják fel jobb munkafeltételek kicsikarására.

Egy sztrájktörvény helyett tehát, mely az amugy is ezer baj között élő magyar ipart a folytonos sztrájkok ellenében biztosítsa s a termelés körülményeit lehetőleg állandóvá tegye, kapunk kormányrendeleteket, melyek a sztrájkot legális eszközzé jelentik ki. A rendelet arra vezethet, hogy a munkaadó kénytelen lesz vagy mindig akkord munkát végeztetni, vagy pedig munkásaival a mindenkor elvállalt munka elkészítése iránt külön szerződést kötni. Ilyen módon a munkafeltételek stabilitásáról szó sem lehet majd. De semmi garanciát nem nyújtanak a rendeletek arra nézve sem, hogy a munkások a felvállalt munkát a kikötött feltételek mellett tényleg el fogják végezni. A sztrájkrendelet megkönnyíti a sztrájkok szervezését iparszerűleg üző sztrájkvezetők és szervezők munkáját — kiket jellemző elnevezésse ujabban „sztrájk mesterek“-nek kereszteltek el — minthogy a rendeletre való hivatko-

és nem találta. Nem volt sehol. Erre még jobban elcsodálkozott.

— Képzeldtem volna? Árnyék volt? Valami szeszélyes, különös árnyék? Nekem ugy tetszett, valami virág, melynek szárnyai vannak. Egy szárnyas virág! Olyannak látszott éppen! Piros volt a feje és a szárnyai fehérek. Lehet, hogy az volt csakugyan és kiröpült a nyitott ablakon a fejem fölött éppen, de oly halkán, hogy észre nem vittem. Aeh kár . . .

*

— Késő van az Istenért! Tizre jár, kisasszony! Meddig aluszunk még?

A kisasszony szóra kicsit elkomolyodott és abbahagyta a nyugtázkodást.

— Ejha! Ez szép dolog. Délelőtt tiz óra és a kisasszony még alszik.

Ejh Mari, Mari, még mindig alszik.

— Mit szólnál ha most már örökké aludna? Soha fel sem kelne.

— Isten ments! — ijedezett a vén asszony — akkor halott volna.

— Halott az! Bizony. Te Mari, tudod mit? Ne hívj engem kisasszonynak ez tán. Ugy mond hogy: asszonyom. Szépen komolyan. No próbáld! Tudod-e? Haljam csak!

— Ugyan, ugyan! Ez megint micsoda bolondság? Mindig ilyesmin töri a fejét!

— Mindig-e? Igaza van. De most mondd okosat is. Szörnyen éhes vagyok. Mari szörnyen. Akarsz adni nekem valami enni-

valót? Sűrű tejet a teámhoz sokat. Tojást, vaját, konyakot is. Tudod még mit? Epret. Haragos-pirosat, naptól agyoncsókol, remegő illatos epret! Oh!

— No ez megint mi? Kincset talált álmában, hogy úgy örül?

— Azt, azt! Mari, tudod-e? Utra kelünk. El fogunk innen menni. Nem lehet ekkora boldogsággal egy helyben maradni. Jó lesz keresztül törtetni városokon és vizeken! Idegen, sohasem látott emberek szemébe bele mosolyogni, apró gyermekek fejét lopva megsimogatni. Otthon elbujva négy fal közé nagyot örülni mindennek a mi élet, öröm, gyönyörűség, hangos nevet adni. Azt mondani neki:

Szerelem, szerelem!

— Megint felhők közt jár, megint . . . De lekerül onnan és sirni fog megint.

— Lehet. — De ne mond ezt most nekem. Tagadd el! Ugy sem hiszem. Aztán még te ezt hogy is értenéd. Öregem. Mikor volt az, mikor te rózsaszínű eget láttál, fehér felleget, piros színű szárnyas virágot? Ami most itt van, aztán egyszerre nincs, el repül.

— Lelkem, virágom, hogy repes, hogy árad ki a szívéből a sok fényes hazugság. Emlékezzék: estére fázni fog, megkúporog egy sarokban, lehunyja a szemét és azt mondja: «Mari jó volna, meghalni!»

— Nohát nem mondom. Ha mondom

nevezz ki. Mit huhogtad előre a sötétséget, mikor még a nap tart? Te boszorkány, eredj.

Hogy kitepegett a szobából még haragosabb lett rá.

— Ezt a vén asszonyt elfogom küldeni. Igaz, hogy őriz gyermekkoromtól. De szomorit az öregsége és az, hogy tisztában van velem.

No kelünk-e már végre? Dél lesz csakhamar, mondta az asszony a reggeli után.

Vagy úgy, hát csak zárd be az ablakablakot megint. Mari, ma nem lesz dél, se délután, se alkonyat. Ma egész nap éjszaka lesz. Gyönyörű, meleg alvás és utána hajnal, rózsaszínű ég és madárdalok ima.

Hogy az öreg asszony szomorúan bámuló szemét látta, hevesen rátámadt:

Micsoda, te nem is tudod, ideát a szomszédkertben madarak tanyáznak. Az egyik jegenyén, jól elrejtve madarak tanyáznak. Az egyik jegenyén jól elrejtve ott egy kicsiny fészek. Csak úgy lóg. Azt hinné az ember, hogy minden percében leesik a földre. És a lakóinak ugyancsak együtt van a kedve. Különösen hajnal felé, te persze nem tudod.

Tovább nem birta. Akarata ellenére ellepte a pirosság az arcát. Reszketve húzta rá kis párnája fodrát és lecsukta szemét.

Teljesen ártalmatlan arcszépítő szer a „Kamilla krém.“ Hatása bámulatos. Ára 1 kor. Kapható kizárólag a készítőnél: BALKÁNYI LAJOS a „Megváltóhoz“ címzett gyógyszer-tárában Csongrádon.

zással mindig biztatni fogják a munkást, hogy ime, maga a kormány is a tömeges munkabeszüntetést jogosnak és megengedettnek vallja.

UJDONSÁGOK.

— **Jubileumi nagy körmenet.** Főtemplomunkban ma délután 4 órakor a Boldogságos Szűz Mária szeplőtlen fogantatásának jubileuma alkalmából szent beszéd fog tartatni, melynek végeztével ünnepélyes körmenet indul a Szentháromság szobornál felállított Mária szoborhoz, hol ájtatosság tartatik, mely után a menet visszaindul a templomba.

— **Eljegyzés.** Ligeti Rudolf földink a napokban váltott jegyet Magén Valéria kisasszonnyal Bécsben. Gratulálunk!

— **Községi közgyűlés.** Képviselő testületi rendes közgyűlés tartatik f. hó 14-én reggel 9 órai kezdettel a község háza tanácstermében. A közgyűlésen 49 pontból álló tárgysorozat kerül elintézésre, melyek között azonban fontosabb tárgyak nincsenek felvéve.

— **Főispáni változás.** Kállay Albert Szeged város főispánja — mint értesülünk — megvált állásától s közigazgatási bírónak fog kinevezettni.

— **Népgyűlés.** A függetlenségi 48-as párt f. hó 13-án d. e. 9 órakor a Kossuth-terén népgyűlést tart az uradalmi községek megszüntetése érdekében. A népgyűlésre dr. Kelemen Béla országgyűlési képviselő is városunkba érkezik, mint a népgyűlés szónoka. A képviselő vendég tiszteletére este a 48-as népkör helyiségében társasvacsora tartatik.

— **Az egyenesadók kivétele.** A pénzügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatósági bizottsághoz, valamint az összes pénzügyigazgatóságokhoz az egyenesadók legközelebbi háromévi kivétele tárgyában. Elrendeli itt a miniszter az állami egyenesadóknak az 1905. 1906 és 1907. évi kivételre vonatkozó előmunkálatokat, az adókötelezettek és adótárgyak összeírását, az egyenesadó-nemek kirovására szükséges bevételek benyújtását és gyűjtését, egyéb kivételei adatok beszerzését, valamint ezek alapján az egyenes adók kivételének fogantatását.

— **Beszüntetett hajó-járatok.** A Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság a hajójáratokat a Tiszán Szeged és Szolnok között beszüntette. Utolsó fel- és lemenet Csongrád és Szeged között november 9-én, utolsó felmenet Csongrádról Szolnokra nov. 10-én volt s ezen napon már a Szolnokról Csongrádra esedékes lefelé menet is elmaradt. A fenemlített vonalon fekvő állomások személy és áruforgalma megszűnt, de a tömegáruforgalmat ez intézkedés nem érintette.

— **A megyebizottsági tagok választása.** A megyebizottsági tagok választása f. hó 15-én reggel 8 órakor veszi kezdetét a község háza tanácstermében. A választási előkészületek bár nagy csendben folynak, az utóbbi időben mégis sűrűn kocsiztak át hozzánk a vármegye nagyságai, hogy a választás útját egyengessék.

— **Az orosháza — csongrádi vasút.** Szaporodnak, nagyobbodnak a vasuti hálózatok Csongrád és a szomszédos megyék területén. A csongrád — orosházi vasút kiépítését is befejezett dolognak lehet tekinteni. Kelemen Béla, Holló Lajos, Molnár Jenő és Veres József képviselők a napokban tisztelegtek Hieronymi Károly miniszternél és ez alkalommal emlékiratot nyújtottak neki át az orosháza — csongrádi motoros személyforgalmu vasut ügyében. Az emlékirat kiemeli, Csongrád és Bekés vármegyékben a rossz termés nagy szükségét teremtett és mivel a kormány kilátásba helyezte, az inséges vidéken tervbe vett állami munkák mielőbbi megkezdésével, vagy közérdekű ilyen munkák támogatásával is enyhíteni akar a sanyaru helyzetet, — ezért kéri hogy a kérdéses vasutvonal építésének még ez évben

való megkezdését tegye tegye lehetővé. Hieronymi kijelentette, hogy az emlékiratban foglaltakkal ő is tökéletesen egyetért és a menyiben a vállalkozók a törvényben előírt követelményeknek eleget tesznek, akkor a kérdéses vasutépítése még ez évben megkezdhető lesz.

— **Az olasz bor ellen.** Az olasz bor vámkedvezménye folytonos izgalomban tartja bortermelőinket. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, a mozagalom országos emelése céljából gyűlést hívott egybe. A gyűlést, melyen Zselénszky gróf elnököltszertán tartották meg, gazdasági egyesületeink és a bortermelő vidékek küldöttei jelenlétében. Elnök ismertette a vámkedvezményt és azt a reményt fejezte ki, hogy a kormány nem megy bele az egyezmény megújításába. Druker Ernő dr. a következő határozati javaslatot nyújtotta be: 1. Hazánk szőlőművelésének jövője érdekében elengedhetetlenül szükséges a borvámnak 60 kor. való megállapítása. 2. Tiltakozunk az ellen, hogy bármely államnak, kedvezményt adjanak. A javaslatot a gyűlés nagy tetszéssel fogadta.

— **A feleség ingóságai.** A belügyminiszter egy konkrét eset kapcsán hozott elvi jelentőségű miniszteri határozatban kimondta, hogy a házastársak között megszünt életközösség helyreállítására vonatkozó intézkedés, valamint a feleség által ingók kiadása iránt emelt kereset elbírálása nem a rendszert hatóság, hanem a kir. bíróság hatáskörébe tartozik. Mert a férj és feleség között megszünt életközösség helyreállítására vonatkozó intézkedés az 1894. évi XXX. törvényekben meghatározott következményekkel kizárólag a kir. bíróság hatáskörébe tartozik: mint a hogy a kir. bíróság hatáskörébe tartozik a feleség által ingók kiadása iránt emelt tisztán magánjogi jellegű kereset elbírálása is.

— **Uj súlyegység.** Rendkívül fontos és gazdaközönségünket felette érdeklő határozatot hozott a legutolsó teljes ülésén a budapesti tőzsde tanács a koronaérték behozatalánál ugyanis a súlyegység az összes terményekre nézve 50 kilogrammban állapított meg azzal az indoklással, hogy gazdánk nem fognak hozzászokni az árak kétszereséhez. A gyakorlat azonban bebizonyította, hogy ez a rendszabály életképes nem volt. Mindsűrűbben érkeztek fel panaszok a gazdák köréből, főleg azért, mert az 50 kilogrammos egység törlését követelték és a tőzsde tanács utolsó ülésében eme kívánalmaknak helyt adva elhatározta, hogy 1905. január hó 1-től ismét a 1000 kilogrammos súlyegység lép életbe. Ezzel megint egy lépéssel közelebb jutottunk a koronaérték gyakorlati megvalósításához, a melyet azonban csak akkor fogunk elérni, ha utolsó akadály is el lesz távolítva és bevonják a forgalomban levő egyforintosokat.

— **Háborúság egy barakk miatt.** Szmajovics Jakab világlátott ember. Többek között járt már Törökországban is, ahol az ő nézete szerint olyan tapasztalatokat gyűjtött melyeknek itthon a mi szegény hazánkban nagy hasznát lehet venni. Szmajovicsnak egy rokona lakott Csongrádon, Katz Herman volt csongrádi kereskedő özvegye, aki néhány száz forint megtakarított pénzeszközével szeretett volna valami vállalkozásba kezdeni, hogy jövőjét biztosítsa. Szmajovics azt az ajánlatot tette, hogy a Cseh Illés telkén építsenek egy barakot, s nyissanak kifőzést. Az asszonynak tetszett az eszme a barakot felépítették s közös erővel hozzálltak a kifőzéshez. Kezdetben csak megtudtak élni valahogy a szűz jövőbe vetett reménykedésekből, később azonban miután az üzlet sehogyse akart prosperálni, az asszony elkeseredésében faképnél hagyta a roknot és férjhez ment másodsor is. A magára hagyott Szmajovics nemsokára ezután eladta a barakkot s az árával tovább állt. Elment megint Törökországba. Két évig volt messze idegenbe, ahova egyre küldöztették utána az itthonmaradottak a barakk árát követelő leveleket, de hiába. Mikor aztán Szmajovics ez év tavaszán hazajött, följelentést adtak be ellene a büntető bíróság-

hoz. A szegedi törvényszék tárgyalta a vitás barakk ügyét. Szmajovics kihallgatása során azzal védekezett, hogy a barakot azért adta el, mert az asszony magára hagyta s nem volt mit ennie. A bíróság azonban nem fogadta el ezt a mentséget s hat havi börtönnel sújtotta a tapasztalatokban bővelkedő Szmajovicsot. Az elítélt fölbebezt.

— **Jóslat.** Budapestről írják nekünk. Az ismert osztálysorsjegy főelárusító cég: Kiss Károly és Társa bankháza tulajdonosának évekkal ezelelt egy cigányasszony megjósolta, hogy az általa árusított sorsjegyeknek a szerencse minden 5-ik sorsjátéknál fog bámulatosan kedvezni. A jóslat, tényleg bevált, amennyiben Kiss Károly és Társa az 5-ik és 10-ik sorsjátéknál óriási nyereményeket fizetett ki vevőinek. A közönség most természetesen még nagyobb feszültséggel várja a 15-ik most kezdődő sorsjáték eredményét. Ugyszólván közismert hiedelem, hogy a 15-ik sorsjátékban ismét ezen bankház sorsjegyei lesznek a leg szerencsésebbek, minélfogva a Kiss bankház sorsjegyei rendkívül nagy keresletnek örvendenek.

— **Állatsereglet.** Nagyobb állatsereglet érkezett a hét folyamán városunkba. A hatalmas ketreces kocsiak négy lóval vontatták felállítási helyükre, mely csakhamar benépesedett bémész közönséggel. A világ különféle tájain tartózkodó állatok sok szép példánya van itt csoportosítva, mely érdemes a megtekintésre.

— **Téli kurzusok.** Evről-évre, ha az őszi idő beálltával a szép napok is muló felben vannak, gondoskodás történik többfelől oly irányban, hogy a gyakorlat emberei a haladó kereskedelmi tudományt teoretice is elsajátítsák. Ez intézkedés üdvös voltához szó sem fér. Nem mondanám, hogyha az ember fáradt szellemmel napi munkája után még estéjét is szellemi kiképzésre fordítja, sokat végezhetne ilyenkor. De amit ez alkalmakkal is elsajátíthat, erkölcsi s szellemi tőke, amely busásan hozza mindenkori kamatait. A „Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesülete“ saját kebelében 6 hónapra terjedő tanfolyamot azon czéllal szervez, hogy annak hallgatóit a pénzügyi ellenőrzéséhez szükséges alapismeretekkel ismertesse meg. A vidéki takarékpénztárak többnyire minden ellenőrzés nélkül dolgoznak. Lépten-nyomon hajhászni anyagi sikereket is csak bizonyos rendszer mellett lehet. A rendszertelen munka minden üzleti tevékenység sirásója. A felügyelő bizottság tagjai többnyire nem rendelkeznek elég függetlenséggel. Vagy a pénz, vagy rokoni kapocs révén jutnak ily álláshoz, amelyet kellő szakismeretek hiányában lehetetlen lelkiismeretesen betölteniök. Az előre látás, a czélzatos tapintatossággal párosult vasakarát nálunk többnyire hiányzik.

— **A D. K. E. sorsjátéka.** Lukács László pénzügyminiszter a „Dunántúli Közművelődési Egyesület“ hazafias céljainak előmozdítására tárgysorsjátékot engedélyezett s a kultur-egyesület irodája (Budapest VII. Rökk-Szilárd-utca 2. szám) ma bocsátotta ki a sorsjegyeket, melyek az ország minden részében 1 koronáért vásárolhatók. Az egyesület részéről Széll Kálmán diszelnök, Pallavicini Ede őrgrof elnök és Rákosi Jenő másodelnök a következő felhívással fordult most a hazafias társadalomhoz a sorsjáték támogatása érdekében: A Dunántúli Közművelődési Egyesület a nemzeti művelődésért harcol: kisdé-
dő intézeteket és nyári menedékházakat állít fel-
nép- és vándorkönyvtárakat létesít tanítókat és lel-
készeket jutalmaz, kik a magyar nyelv terjesztésé-
ben érdemeket szereztek s minden eszközzel közre-
hatni igyekezik a művelődés terjesztésére s a nem-
zeti szellem ébrentartására a Dunántul. E nagy
feladatokhoz kicsi még vagyoni erőnk, azért szüksé-
ges, hogy a hazafias magyar társadalom minden ré-
tege nemes áldozatkészséggel támogassa egyesüle-
tünket. Ez bátorít fel minket, kik a Dunántúli Köz-
művelődési Egyesület ügyeit vezetjük, hogy a haza-
fias társadalmat is felkérjük, kegyeskedjék megemlé-
kezni egyesületünkről, mely másfél évtized óta nehéz
munkát végez s uemes czélokát szolgál, de nagy
czéljaihoz képest nagyon is csekély anyagi eszköz-
zel rendelkezik. Nem kételkedünk abban, hogy a
társadalom hazafias érzése meg fogja találni a m-
dot, a melyen az egyesület nemes feladataiban ve-

Mindenkit érhet baleset!

Ne mulassa el senki, de különösen ne mulasszák el a családfők magukat baleset ellen biztosítani. Az a csekély évi díj megnyugvást biztosít minden komolyan gondolkodó családapának. Legelőnyösebben köt baleset biztosításokat a Nemzeti baleset biztosító-társaság, melynek óriási alap-
tőkéje van. Felvilágosítások Szilber J. Antal könyvkeres-
kedésében nyerhetők.

lünk szolgálhatja. Ezuttal tisztelettel arra kérjük, hogy kultúregyesületünk fellendítése érdekében sorsjegyek megküldése iránt titkári irodánkhoz (Röck Szilárd-utca 2.) fordulni méltóztassék. A sorsjáték főnyereménye 30,000 kor. s 1284 össznyeremény fog kisorsolhatni 60,000 kor. értékben.

Anyakönyvi bejegyzések.

október 30-tól november 6-ig.

— Születések. Turi Ferencz, Szóke Pál, Maszlag Etel, Maszlag János, Kovács Imre, Varga Erzsébet, Urbán Ferencz, Gyovai Mária, Szegi Piroška, Gróf István, Ötvös Erzsébet, Kádár Imre, Székely Imre, György Adolf, Vas Bálint, Borda Francziska, Gutpintér Erzsébet, Mizere Valéria, Nagypál Ferenc, Mezei Imre, Zecskó István, Zavara Katalin Erzsébet, Szántai Kis János, Cseszkó Erzsébet, Ujvári Emilia, Sági János.

— Eljegyzések. Boros János Percze Mária, Tyukász András Kovács Margit, Molnár Kálmán Lajos Pitrik Francziskával.

— Házasságkötés. Józsa Lajos Gulyás Mária, Polyák Mihály Turi Veron, Pusztai József Novák Teréz, Veres István Forgó Anna, Fekete Pál Reinhardt Anna, Kádár Ferencz Gyánti Teréz, Keller Ferencz Balog Mária, Czupák Hevesi János Veres Franczis, Pap Gáspár Földi Mária, Sz. Nagy János Balog Erzsébet, Kókai Pál Darida Etel, Poczik Pál Varga Mária Julianna, Nyilas István Ötvös Julianna, Tari Lajos Horvát Anna, Tóth Mihály Nagy Franczis, Lantos Antal Hajdu Piroška, Balog Imre Forgó Rozália, Neller Sándor Vincze Etel és Viktor József Kolónyi Annával.

Halálozások. Balla Mária 11 hó tüdőgyulladás, Darida Antal 49 éves tüdőgümőkór, Buzdor Lantos Anna 64 éves aggkor, Ujvári József 48 éves tüdőgümőkór, Szanda István 66 éves tüdőgümőkór, Fekete Franczis 69 éves aggkor, Csernus Ignác 8 napos pemhigus, Kátai Mária 67 éves tüdőgümőkór, Fűri Mihály 6 hónapos görcsök, Dávid János 16 hónapos aggkor, Lovas Erzsébet 8 éves sokizületlob, Pétó Julianna 2 éves tüdőlob.

Közgazdaság.

A fehér herére.

A fehér lóhere igen elterjedt növény, mely a jobb rétekeknek mindig alkatrészt képezi. A fehérhe jelenlétéből a rét talajának minőségére biztos következtetést vonhatunk s minél nagyobb részét képezi az a rét növényzetének annál jobb minőségű takarmányra számíthatunk. Egymagában ritkán termelik, de mint a rétek egyik hálás növénye igen nagy fontossággal bír s ezért az egyes fűkeverékekből soha sem szabad hiányoznia. Korántsem oly érzékeny az időjárás viszonyosságok iránt mint a vörös lóhere. Különösen nedvesebb éghajlati és talaj viszonyok között van nagy jelentősége, mivel itt nagy terméseket szolgáltat. Száraz években, mint a minő pl. az idei is, esékely mérvben emeli ugyan a rét terméshozamát, de mindazonáltal a szárazságot jól bírja. Legjobban megterem az üde, humuszos és nedves talajokon. Kötöttebb talajnemeken már nem tenyészik oly jól s ilyen körülmények között csak azon esetben ad jobb termést, ha a talaj elegendő nedvességet tartalmaz, mert kötött száraz talajban gyökérezését kifejleszteni és mélyre bocsátani nem képes s így nem láthatja el magát kellő vízmennyiséggel. Könnyebb homokos talajnemeken sokat szenved a szárazságtól. Az elárasztást jól tűri s ezért öntözhető réteken nagy jelentősége van. Fentiekből látható, hogy különösen a nedvességet és meszet tartalmazó márgás, meszes válygos talajnemeket szeretik. A talaj kálitartalma iránt igen hálás. Sok esetben láthatni, hogy kálitrágyázás után a talajon elszaporodik a fehér lóhere, minek magyarázata az, hogy az eddig a rét növényzete kötött meghuzódó kis növények erőteljes fejlődésnek indulnak s így sokkal inkább szembeötlenek. Kevés növény van, amely a kálitrágyázás után oly hirtelen és erős növekedésnek indulnak, mint a fehér lóhere. A gazdának pedig saját jól felfogott érdekében arra kell törekednie, hogy rétjein és legelőin a fehér lóhere mentül jobban elszaporodjék, mivel a herefélék a takarmánynak izletességét, tápértékét és minőségét jelentékenyen emelik. Tapasztalás szerint a márgázás is jó hatással van a fehér here elszaporodására. A hol a fehér herét egymagában termelik, többnyire legelőül alkalmazzák. Gyors fejlődése teszi alkalmassá arra. Kora tavasztól késő őszig legeltethető.

HIVATALOS RÉSZ.

8649/1904.

HIRDETMÉNY.

Felhivatik az adófizető közönség, hogy tekintettel ez év vége közeledtére, állami, megyei, községi, ártéri, egyszóval minden-nemű adótarozásaikat és kincstári illeték-hátralékaikat e hó 15-éig annál is inkább befizetni el ne mulasszák, mivel ellenesetben ellenök az 1883. évi XLIV. t.-cz. rendelkezéseikhez képest a végrehajtási eljárás a törvényes teljes szigorral, személy válogatás nélkül meg fog indítatni és keresztül vitetni. Eredménytelenség esetén a tek. kir. pénzügyigazgatóság a kir. állami adóvégrehajtók alkalmazását helyezte kilátásba, ami pedig az adózó közönség folytonos zaklatása és még tetemesebb költésébe kerülne.

Egyben figyelmeztetnek az adózók, hogy fizetés halasztása iránti kérelmeikkel ne is terheljék az előljáróságot, mivel a haladék megadása csakis a kir. pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik.

Kel Csongrád, 1904. november hó 4.

Az előljáróság.

CSARNOK.

Feltámadás.

Munkára készül a világ!

Csörg az aczél

S üllőre hullva zug a kalapács.

Kormos titánok duzzadó karokkal

Emelik, ejiük szörnyű fegyverük

S eljő az éj, hogy épihenjen minden,

De ők dolgoznak, csak tovább . . . tovább;

Csörg bz aczél és száll a szikraráj,

Vörösrre festve meg az éjszakát.

S a szikrazápor közt

Im, szárnyra kel a szó a nagy ige:

Lesz még feltámadás.

Ipolyi Arthur.

Válás.

Szállt, szállt a kód . . .

S a vágy tüzetől hajtvá, üzve,

A hidon át egymásba füzve,

Suhantak el a part felé.

Figyeltek jól a víz dalára

A buja, zsongó áriája:

Sorvasztó láztól égő lelkeké.

Szállt, szállt a kód . . .

S ők partot értek végre, végre,

Fülükbe sirt a víz regénye

A lelkiük izzó éneke.

Egymásra néztek remegve,

„Csitt senki itt.“ S a kód lepelbe

Vad csókba forrott kettő élete.

Szállt, szállt a kód . . .

Két érző alma szállt a ködben,

Két érző lélek megtörötten

Sirt . . . sirt utána könnyezőn,

Elváltak . . . és a víz regéje

Lemondó bánatos zenéje

Utánuk hangzott fájón, résztvevőn.

Szállt, szállt a kód . . .

Peterdi Andor.

Sülyedő hajón.

Lobogva ég az alkony izzó pirja,

Távol kódébe vész a szemhatár . . .

Haj rá, neki! Karom még egyre bírja,

De izma gyöngül, lankadóba már.

Haj rá neki! Csikorgó szóval fordul

Tört tengelyébe a kormánykerék,

De haj, a tajtos, háborgó habokbul

Gunyos kacajnak hallom halk nesztét.

Hogy utra keltem, hajnalpirkadással,

Enyém úgy hittem, már a végtelen.

Megküzdve vésszel fergeteg zajával,

Ur voltam, mind a messze tengeren.

De haj, örvényt zajgó forgatagnak,

Hullámok bérzeit hasztalan szelém:

Legyőzve bár újból utamba csapnak,

S száz annyi törtet, tornyosul felém.

Dübörg az ég. Itt ott fölsir kacagva

A sós habot szelő viharhadár . . .

Falánk szörnye tengerszülte csapatja

Komor árnyékként nyomdokomba jár.

Száguld az orkán zeng a végítélet

S bár gyöngé gályám egyre csak merül:

Jöjj örök éj, bátran szemedbe nézek

A kormányon, fönn, rendületlenül.

Szilágyi Ferenc.

Hajnalodott.

Milliárdnyi csillag ragyogott az égen,

Hogy szekérre kaptunk ott lenn az alvén.

Egymás mellé ültünk, te a gyeplőt menten

Erős kézre kaptad,

S ostorral esetenve a két tüzes

Sárkányt futásra nógattad.

Egész táborszeker baktatott előttünk,

Lassan emaradtak egyenkint mögöttünk.

Előttünk, mögöttünk össze-sugtak, bugtak

Tudom, megszapultak,

Ahogy a két tájos felhőkig feirugta

Porlepét az utnak.

Aztán, hogy az árnyas akézsorba értünk.

Mintha sebtén hajnal pittymallott vón nekünk.

Pedig csak az történt, hogy mélységes tüzzel

Szép szemedbe néztem,

Láttam: hajnalodik, piros napom most van

Felkelőben éppen.

Akkor te a gyeplőt félkezre fogtad

Remegő derekam lopva átkaroltad,

És susogva sugtad: édes üdvösségem.

A sok kandi csillag ragyogott az égen,

Késő éjszaka volt, már éjféltre hajlott,

Ideben hajnalott, szépen kipitymallott.

Szigeti Erzsike.

NYILTTER.

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Nyilatkozat.

Folyó évi április hóban az összes helybeli mézáró iparosok kartelt kötöttünk, amelynek alólrott is tagja voltam.

Miután ezen kartelnak nem akarok tagja lenni, tisztelettel értesítem mézáró iparos-társaimat, hogy a karteltől kilépek és annak határozatát magamra tovább kötelezőnek el nem ismerem.

A n. é. közönségnek pedig szives tudomására hozom, hogy ezen lap jövő számában az új husárlakat jelezni fogom.

Csongrád, 1904. november 12-én.

Tisztelettel:

Ujszászi István,

mészáros-iparos.

Báli selyem mét. 60 kr.-tól feljebb legújabb

ujdonságok. Bér- és vámentesen szállítva.

Gazdag mintagyűjtemény posta fordultával.

Henneberg G. selyemgyára Zürich.

CSONGRÁD ÉS VIDÉKÉN

osztálysorsjegyek

Török A. és Tsa

legnagyobb kiválóan szerencsés bankházából.

Budapest, Teréz-körút 46/a.

kizárólag nálam kaphatók.

Az I. osztály huzása f. é. november 24. és 25-én.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

1/4 sorsjegy 1/2 sorsjegy 1/4 sorsjegy 1/8 sorsjegy
12 kor. 6 kor. 3 kor. 150 kor.

Kiváló tisztelettel

Weisz Márk könyvkereskedése

CSONGRÁDON.

!!Szőlővessző!!

A világhírű „DELEWARE” adja a legjobb bort! Oltani, perme-
tezni nem kell!!

A phyloxeraának ellenáll!!!

Leírását ingyen küldöm meg bárkinek.
Nagymennyiségű deleware vessző és

Szőlőoltvány eladás!

C z i m:

Szgyártó Nagy Mihály

FELSŐ-SEGESD.

Lugas vesszők 20 drb. két óriással
csak 20 korona.

Pénz törlesztéses kölcsönöket
nyujtok budapesti és külföldi első
rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan ³/₄
értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő idő-
tartamra.
Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és
magánhivatalnokoknak, ke reskedőknek és

iparosoknak kezes és kezes nél-
kül 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és discréten.

— Bank és magánadósságok conventállása. —

LANG SAMU bankbizomány Budapest, Nagymező-utca 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett
megvételnek. (Válaszbélyeg.)

Részletfizetésre kapható

Butor, képek, Zongora, Czimbalom, Szőnyegek (Perzsa és Smyrna),
Faliórák bármilyen nagyságban, Ékszeres, Férfi és női ruhanemű.
Mindennemű divatszettek, Vászna és Fehérneműek, ugyszintén
varró, és kötőgépek, Kerékpár, valamint bármilyen gazdasági gépek.
Minden cikkért, ugy minőség és kiállítás szempontjából felelős-
séget vállalunk.

Első Budapesti áru- és érték-részletfizetéses hitelszerzési vállalat

Rozenfeld és Laufer

Budapest,

VIII., ker., József-körút 9. szám, Rékk
Szilárd-utca 8.

A vidéken lakó családoknak

mellőzhetetlen

a higienikus és teljesen szagtalan
csász. és kir. szabadalmazott

szobakloset,

mely mint elegáns butordarab, bármilyen lakásban
elhelyezhető.

Betegelő kocsik

Hyg. köpcsészek

Bidettek és irrigatorok

Mosdó- és fürdőkádak.

Képes árjegyzéket ingyen és bér-
mentve küld

GUTTMANN L.
closet-gyár

Budapest, IV., Városház-utca 2. szám.
(Kossuth Lajos-utca sarkán.)

Schicht-szappan

„szarvas”

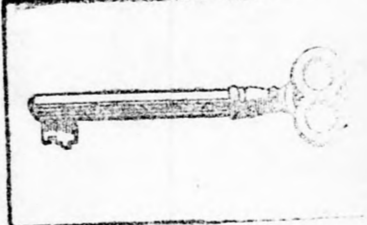
vagy

„kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy !!
minden darab szappan a „Schicht” névvel és !!
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Ne vegyen senki hangszert, mig

Reményi Mihály

műhangszerész cs. és kir. szab-
dalom tulajdonos, a Magyar Ki-
rályi Zene-Akadémia szállítója, 315
ábrával ellátott legújabb képes ár-
jegyzéket át nem o. vasta, mely in-
gyen és bérmentve küldetik

Budapestről, Király-utca 44/II

Egy jól irni és olvasni tudó
fiu könyvnyomdában

tanulónak

havi fizetés mel-
lett felvétetik.

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

FERNOLENDT

czipőfénymáz fekete és sárga czipők minden bőrminőséghez a
legjobb fénymáz a világon és fényerem világos czipőkhöz, a leg-
szébb fényt adják és a bőrt tartóssá teszik. Elviselt foltos czipők
sárga, vagy barna bőrből a Lyesin (diszfénymáz) által, mintha
ujjakká lennének.

Alapított 1832.

Gyári raktár Budapest, V., Lipót-körút 24.

Kapható mindenütt.

(Briefadresa Wien III/1.) für Wasche kaufen Sie nur Brunnenseife.

Kender föld

160 □-öl

80 koronáért azonnal eladó.

Tudakozódhatni a kiadóhivatalba

BRÁZAY-féle Sósbor-szesz.

A BRÁZAY-féle sósbor-szeszsel való borogatósnak nagyon egyszerű a módja. Belemártunk a sósbor-szeszbe egy darabka vásznat s ezt oda tesszük vagy oda kötjük az illető testrésze.

CREME IDEAL

A legjobb kéz- és arczenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrküülést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitűnően tartja az arcport, azért mulatságok előtt kitűnően alkalmas.

Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus mosdóvíz Ikorona és hozzávaló szappan 30 fillér. — Kapható a főraktárban

VÖROS KERESZT
GYÓGYSZERTÁR TORONTÁL-SZÉCSÁNY-
CSONGRÁDON:

Wiesner Lajos gyógyszerész urnál
„SZT.-RÖKUS“ gyógy-szertár.

OLÁH JÁNOS

gépész-lakatos

Csongrádon, Jegenye-utca 3. szám.

Tisztelettel értesitem Csongrád és vidéke t. könségét, miszerint gépész-lakatos műhelyemben minden ezen szakkörbe vágó új és javítási munkákat jutányos áron pontosan és gyorsan készíttetnek el.

Javitok és ujjonnan felszerelnek cséplő-gépeket, s minden egyéb gazdasági gépeket és felszereléseket, szivattyus kutakat, szivó és szivó-nyomó szerkezettel, villanycsengőket, kerékpárokat, varró-gépeket, disztakatos munkákat, fegyvereket, permetező készülékeket, épület munkákat stb, valamint mindezeket új állapotban is a legjutányosabb áron szállítom t. megrendelőimnek jóállás mellett.

Szives pártfogást kér.

Oláh János
gépész lakatos

A leghiresebb házi és ipari célra I. styriai kötőgépgyár magyar képviselése Budapest, VIII. Erzsébet-körút 23. Részletfizetésre is kapható. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Varrógépek és kerékpárok raktára. **FOGL JÓZSEF LAJOS.**

INGYEN!

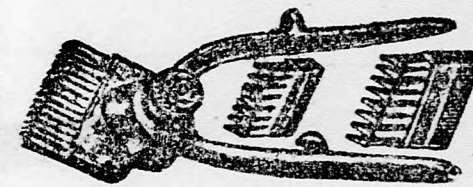
kap mindenki kívánatra egy érdekes s bevásárlásnál nélkülözhetlen 1500 illusztrációval ellátott árjegyzéket.

Mielőtt bármit rendelne, kérje egy levelezési lapon ezt a bő tartalmú árjegyzéket, mely az összes szükségesletű cikkek újdonságát magába foglalja.

Kertész Henrik **BÉCS, I., Fleischmarkt 18-235.**

8 napi próbára
küldöm

Solingeni hajvágó-gépet

2 frt 50 kr. utánvét mellett és kötelezem magamat azt 8 napon belül visszavenni és az összeget érte azonnal visszaadni. A hajvágógép 16 cm. hosszú, legfinomabban nickellezett legjobb acélból készült, van 32 fog, 3 vágásra való, 3 feltoló léstje 3 mm., 7 mm., 10 mm., dupla csavarral, biztonság, csavarral és tartókerékkel, finom kartonban, használati utasítással együtt, úgy, hogy mindenki azonnal haját vághat vele. Legjobb minőségű, teljesen felszerelve csak frt 2.50, fedett ruccával frt 2.75. Szakállvágó-gép frt 2.25, tönnyre-oltó vagy kutya-nyíró álló frt 2. — Bizton agi beérte le készülnék frt 1.75. — Székküldés utánvét mellett csak: **LATEIMER LEO** gyári raktárából, Wien, 163 Wollzeile 21

Minden család pénzt takarít!!!

Remek 6 szem. kávé készlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajouer 6 szem. kávé készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45			Remek 6 szem. vászon Damaszt Garnitura csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	3 rőfös vég I-a rumbergi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőr vászon csak 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak 9.45	50 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. Chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. Chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csiko csinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászomból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek nő Chiffon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek Chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.35 f. 2.25	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hesszu és 1 1/2 mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 mtr hesszu, 1 1/2 mtr széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség. Budapest, Kerepesi-ut 65. sz. I. em.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak f. 3.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak f. 3.55

NOVEMBER 1-től

Oriási karácsonyi eladás

összes pamut, selyem és mosó szövetek, szőrmeáruk, férfi és női ruhaneműekben stb.

➔ **Bámulatos olcsóság!** ➔

Bő tartalmu mintagyűjtemény

férfiruha szövetek, vászonáruk stb. kívánatra bérmentve azonnal küldetik.

LUDWIG ZWIEBACK & RBUDER

BÉCS, VI, Mariahilferstrasse csak 111.

➔ **Bemekült illusztrált divatárjegyzék.** ➔

Félix gyógyfürdő Nagyvárad mellett

(Téli és nyári gyógyhely.)

Európa leggazdagabb természetes kénes hévvíz forrás 49 % 17 millió liter napi mennyiség. Reuma, csusz és köszvény ellen, ivó- és fürdő gyógy mód.

❁❁ **Téli idény ez évben bevezetve.** ❁❁

165 kényelmes lakószoba, ez évben ujonan berendezve. 70 holdas park és erdő. — Évi forgalma hét ezer állandó fürdő vendégnél több.

➔ Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedés; állandó fürdő orvos; vasúti állomás, posta, távirda, telefon a fürdő telepen. ➔

— Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve. —

Penzió: Október 1., május 1., fürdés és teljes ellátás 18 forinttól feljebb hetenkint.

Vértisztító-tea

Willheim Ferencz gyógyszerésztől, es. és kir. udv. szállító Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

Hogy kétségtelenül szükség volt egy jó és hatásos, vértisztító teára, azt bizonyítja egy ilyen szernek előállítására történt számtalan kísérlet Wilheim Ferencz gyógyszerésznek szakismeretei alapján sikerült ilyen vértisztító teát a leghatásosabb alkatrészekből összeállítani: teájában nem kevesebb, mint 30 különböző alkatrész van, mely különös eljárással állítható elő.

Ezen tea hatásáról a csuznál és köszvénynél számos gyógyult köszönőlevele tanuskodik. Csak gróf Butschin-Streinfeld grófné, alezredesné köszönőlevelére utalunk.

Kapható Franz Wilheim, gyógyszerész cs. és kir. udv. szállítónál, Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és drogueriákban.

Aradon főraktár: Földes Kelemen és Hajós Arpád gyógyszertáraiban.

Az összes hazai kiadók
Naptárai

az 1905-ik évre

Szilber J. Antal
fűtéri könyvkereskedésében kaphatók.

Szőlőoltványok,

amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott dus gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél
Medgyesen, (N.-Küküllő-m.)

Tulajdonos: CASPARI FRIGYES,

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egylet szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója. Nagy-Küküllő vármezej volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő oltványok szintén mérsékelt áron!

Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

Háromszori bekenésre megszabadul kellemetlen lábizzadási problémától. Egy korona beküldése ellenében (tiz levéljegy) bérmentve küldi Reisz Halas.

VILÁGHIRŰ!

a „Rekord“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arc- képeiről, melyeket elismert művészek által készített, számos (kir. köz- jegyző által hitelesített) elismerő levél, a világ minden tájáról.

—(—) Első rangú képek árai: (—)

Olaj- aquarel- és pastell festékekben fénykép után 48—cm. nagys. ára 28 kor
Legfinomabb kivitelű brom- Platin és krétarajz ára . . . . . 5 kor

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu festményt készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“

festészeti műintézet. BUDAPEST, VII, Rottenbiller-utca 48.

Kiváló szerencse

Töröknél!

Felülmuhatatlanul

kedvez főarudánkban a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyerménynél többet fizetünk nagyrabecsült revó-inknek, köztük

a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában ve- gyen részt. A most következő magy. kir. szabadalmazott 15 osztálysorsjátékból újból 100.000 sorsjegyre 55,000 pénznyeremény jut és összesen egy hal- talmas összeget

14 millió 459.000 koronát sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben **1.000.000 korona.**

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb: összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek árai tervszerűen;

1/8 eredeti sorsjegy frt— 75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor 3
1/2 " " " 3 " " 6 —; 1/1 " " " 6 " " 12

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

1. évi november hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHAZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Erzsébet-körut 4/a.
II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest.**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors- jegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben utánvételezni kérem [A nem tetsző
postautatvánnyal küldöm [törőndő.
mellékelem bankjegyekben

Pontos szim]

Sok pénz!!

700 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havonként, risiko nélkül mel- lékkereset gyanánt.

Bővebbet A. B. 20 alatt Annoncen Bureau des „MERKUR“ Stuttgart, Swabestern.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

**NAGY ÜVEC ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA**

**HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVECHEZ
MELLEKELVE VAN!**

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, iratot ingyen és bérmentve kaphat a szab. Hattyu gyógyász. által Majna Frankfurt.

A „Kávé király“-hoz.

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „Király-kávét“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő ki egyszer meg- ízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, mely- ből a finom zamatu s illat azonnal elillan, valamint min- den izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely posta- állomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban.

1 kgros doboz 4 kor 80 fill.
2 „ „ 9 „ „
4 „ „ 17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a kö- vetkező nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba kor. 13.50
1 „ „ 5 „ „ Ceylon „ 12.—
1 „ „ 5 „ „ Jamakai „ 11.20.

BIRO és TÁRSA

A „Kávé király“-hoz.

Budapest, VI. ker., Teréz-körut /b.

A „Kávé király“-hoz